

Manual

Hvilke processer skal man igennem, og hvad skal man huske, når man vil oprette en privatinstitution efter Servicelovens § 11 a ?

Af Morten Kyst, sekr.chef i DLO

Dette er ikke en udtømmende manual, men en tjekliste man kan bruge, hvis man vil gøre brug af Servicelovens §11a, der trådte i kraft den 1/10 2005. Tjeklisten kan bruges både af helt nye initiativer og for eksisterende daginstitutioner – for eksempel puljeordninger og selvejende institutioner – der vil ”konvertere” til privatinstitution.

Research

Der findes en række dokumenter om den nye lov, som det indledningsvist er tilrådeligt, at initiativtagerne læser igennem:

- Selve lovteksten og bemærkningerne til det fremsatte lovforslag,
- Familie- og Forbrugerministerens bekendtgørelse om beregning af tilskud m.v.
- Kommunernes Landsforenings vejledningsskrivelse til kommuner vedrørende godkendelseskriterier,

Alle dokumenterne kan (direkte eller via links) skaffes via DLOs hjemmeside www.dlo.dk hvor der også findes materiale, som er blevet brugt i forbindelse med DLOs temadage og temaaftener om privatinstitutioner. BUPL har desuden udarbejdet materiale, som kan findes på www.bupl.dk

Holdningsafklaring – er personalet med på vognen

Medarbejdere, forældre, bestyrelse og kredsene af stiftere bør diskutere og afklare holdningen til følgende problemstillinger:

- Vil vi have højere forældrebetaling end de øvrige daginstitutioner?
- Må nogen tjene på driften – og hvad skal et eventuelt overskud bruges til?
- Er personalet indstillet på at skifte arbejdsgiver?
- Vil vi indgå overenskomst med BUPL og FOA?
- Har vi en bestyrelse, der kan levere et stykke professionelt arbejde?
- Hvilke samarbejdsrelationer forventer vi at få med kommunen?
- Har vi kunder – det vil sige børn - nok?

Kommunens godkendelseskriterier

En privatinstitution skal dokumentere at den lever op til lovgivningen om dagtilbud. Det vil sige Servicelovens formålsbestemmelser, herunder kravet om pædagogiske læreplaner.

Eksisterende dagtilbud bør uden større vanskeligheder kunne anskueliggøre at de lever op til dette.

Mere interessant er det, hvilke generelle godkendelseskriterier kommunen har vedtaget for privatinstitutioner. Kommunerne skal efter loven pr. 1/10-05 have vedtaget og offentliggjort disse kriterier, eventuelt på kommunens hjemmeside. Kommunen må ikke stille skrappe krav til privatinstitutioner end til alle øvrige dagtilbud i kommunen. Initiativtagere bør – eventuelt i samarbejde med DLO kontrollere om kommunens krav er:

- Lovlige,
- Saglige, generelle og velunderbyggede,

- Skrappere end de krav og normer, der gælder i forhold til kommunens øvrige dagtilbud.

Det er godkendelseskriterierne som ansøgeren bliver godkendt i forhold til, som privatinstitutionen løbende skal kunne leve op til, Kommunerne kan som udgangspunkt ikke løbende ændre på disse krav i forhold til allerede godkendte institutioner.

Økonomi

Økonomien er en afgørende del af grundlaget. Man bør tidligt i processen regne på, om det er muligt at få økonomien i den ønskede institution til at hænge sammen. **Indtægterne** er følgende:

- Et kommunalt driftstilskud pr. indskrevet barn
- Et kommunalt bygningstilskud pr. indskrevet barn
- Et kommunalt administrationstilskud pr. indskrevet barn
- Forældrebetalingen (Som frit kan fastsættes af institutionen).

Man skal være opmærksom på at både bygningstilskud og administrationstilskud ydes uafhængigt af de faktiske udgifter på disse områder.

I forhold til **Driftsudgifterne** er der særligt to områder, der har afgørende betydning:

- Personalenormeringen: Hvilke krav har kommunen fastsat i godkendelseskriterierne, og hvilket krav stiller ”vi selv”?
- Hvad er vores udgift til bygninger / husleje ?

Desuden kan kommunen i godkendelseskriterierne stille krav om en bankgaranti på op til tre måneders drift. En del tyder på at de fleste kommuner vil stille denne betingelse.

Denne økonomiske udfordring kan eventuelt overvindes ved:

- At banken stiller en garanti uden sikkerhed (næppe sandsynligt),
- At banken stiller garanti med sikkerhed i den friværdi, privatinstitutionen evt. har i ejendom,
- At kommunen nedsætter sig krav til en garanti på en eller to måneder,
- At garantien stilles i forhold til et meget lavt antal børn,
- At forældre erlægger et indskud, når deres børn meldes ind, og at dette delvist bruges som garantisum (evt. ved organisering som AMBA)

Lokaleforhold

For at kende bygningsudgiften må man naturligvis vide i hvilke lokaler institutionen skal være. Her skal man være opmærksom på:

- At privatinstitutionen skal leve op til de samme bygningskrav som alle andre former for dagtilbud (byggelov, arbejdsmiljølov etc.)
- At kommunen i sine godkendelseskriterier kan stille krav – f.eks. om minimum antal kvadratmetre pr. børn etc.
- Om man råder over de bygninger, men aktuelt bruger. Har man for eksempel krav på at fortsætte som lejer på de samme vilkår eller skal lejekontrakten genforhandles?

Pædagogik

Der er visse krav til det pædagogiske indhold, som under alle omstændigheder skal kunne honoreres:

- Servicelovens formålsbestemmelser
- Servicelovens krav om udarbejdelse af pædagogiske læreplaner
- Kommunalt vedtagne politikker, mål og målsætninger på området

Desuden skal privatinstitutionerne formulere sin pædagogik, så både kunder, kommune, medarbejdere og andre kan se hvilken pædagogisk tanke institutionen drives efter.

For eksisterende daginstitutioner vil disse ting formentlig allerede være på plads og forankret i virksomhedsplanen og de pædagogiske læreplaner.

For nye institutioner må det anbefales at disse ”dokumenter” udformes.

Særligt koncept /stiftelsesgrundlag

Hvad hører med til et ”stiftelsesgrundlag” eller et særligt ”institutionskoncept”? Ja, mulighederne er mange, men det kan eksempelvis dreje sig om:

- Fortrinsstilling for visse grupper af børn (Det kan eksempelvis være en virksomhedsbørnehave, hvor de ansattes børn har en fortrinsstilling frem for andre – eller en børnehave i en boligforening, med en fortrinsstilling for lejernes børn)
- Institutionens placering i lokalmiljøet,
- En særlig pædagogisk linie eller en særlig ”livsopfattelse”,
- Et særligt organisatorisk eller ideologisk tilhørsforhold,

Sådanne særlige kendetegn og vigtige dele af institutionens grundlag, bør skinne igennem eller forankres i:

- Vedtægten
- De pædagogiske Læreplanerne
- Virksomhedsplanen /”Forretningsplanen”

Ansøgning til kommunen

Det må anbefales at man laver en så udførlig ansøgning til kommunen som muligt. Ansøgningen bør omfatte alle de fleste af de ovennævnte forhold, der alligevel skal beskrives eller omfattes i en vedtægt.

Vedtægt

Der skal efter loven laves en vedtægt for en privatinstitution:. Vedtægten bør bl.a. indeholde:

- Selskabsform. Bemærk: en selvejende institution kan godt drive en privatinstitution efter § 11 a (Se artikel under ”konsulent-nyt” i dette blad).
- Ledelsesforhold
- Fortrinsstilling for visse grupper
- Optagelses- og udmeldelsesregler
- Om institutionen er en profitinstitution, og i givet fald hvilke formål overskuddet skal anvendes til
- Hvordan forældrene som minimum er sikret indflydelse svarende til forældreindflydelsen i selvejende daginstitutioner (hvordan dette er organiseret)
- Hvad der skal ske ved nedlæggelse af institutionen

Administration – eksterne samarbejdspartnere

Når man er en privat virksomhed er der mange regler, administrative opgaver og mere eller mindre ”juridiske” problemstillinger at forholde sig til. Med en vifte af forskellige kompetencer i ”bestyrelsen” eller ”ejerkredsen” og med en daglig leder, der er talentfuld ud over sit pædagogiske Fader Vor vil det sikkert være muligt for nogle privatinstitutioner at klare sig uden bistand og support fra eksterne samarbejdspartnere. Men i de fleste tilfælde vil det være tilrådeligt at finde gode samarbejdspartnere. M.h.t. egentlig administration, bogføring, lønudbetalinger og administration af forældrebetaling, findes der en række paraplyorganisationer der kan hjælpe. Se DLOs hjemmeside www.dlo.dk Når det drejer sig om vedtægter, forhandlingsbistand, samarbejdsproblemer og konsulenthjælp i al almindelighed står DLO til rådighed. Hvis institutionen skal erhverve, pantsætte eller sælge fast ejendom vil det ofte være hensigtsmæssigt, at man finder en (lokal) advokat.

Personaleforhold

En privatinstitution er en privat virksomhed udenfor det kommunale forhandlingsområde, så der gælder ingen overenskomst for personalet. Især i de tilfælde hvor eksisterende selvejende og puljeinstitutioner konverterer til privatinstitution må det tilrådes, at den private institution indgår overenskomster med BUPL og FOA. DLO er gerne behjælpelig med dette.

Under alle omstændigheder er overgang til privat-status et ændret vilkår, der efter gældende regler skal varsles overfor såvel de enkelte medarbejdere som BUPL og FOA.

Forsikringsforhold

Man skal naturligvis – efter indhentelse af tilbud – huske at tegne de nødvendig forsikringer. Blandt andet Erhvervsansvarsforsikring, Arbejdsgiverforsikring, Forsikring af bygning og inventar samt evt. børneulykkesforsikring.

Markedsføring / rekruttering

Spørgsmålet om overlevelse handler dels om at levere et godt pædagogisk produkt og dels om synliggørelse. I den forbindelse bør man:

- Overveje i hvilken grad man vil markedsføre sig overfor – og satse på – børn/forældre fra andre kommuner.
- Lave en hjemmeside
- Få institutionen omtalt i lokalpressen
- Forsøge at få kommunen til omtale privatinstitutionen på hjemmeside m.m.

Som nævnt indledningsvist er denne manual sikkert langt fra udtømmende. Derfor holder DLO hele tiden øje med udviklingen omkring private daginstitutioner og vil løbende informere om muligheder, udfordringer og begrænsninger.

Ideer til manualen – herunder problemer, I måtte støde på - hints om nye institutioner og vigtige erfaringer vil vi meget gerne høre om.

Send en mail til morten@dlo.dk